

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előzetesi árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.—kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utca, 1584. szám, Dunaszéki ház, — a szerkesztőségbe birtokmentre küldendő.

Előzetes helyben:
TELEGDI K. LAJOS és társai.
OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s a postahivatalok úján.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petti sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a több-szori hirdetések alkalmán a 10 g-
előző b. ár éri. az utolsó fol.
Bélyegdíj minden kiadványnál be-
tűzésre 30 kr.
Hirdetés-vagy reklámot magában foglaló újságos sora 50 krajczár.
„Nyitlér” ben megleső közle-
mény minden petti sor 30 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadó hivatalában, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHÉK MAN H. kézv. irodájában is. Név nélküli vagy birtokmentesül beküldött levelek nem vételnek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adódnak.

„Osztrák-magyar párt“.

(K. B.) A »Debreczeni Ellenőr« keddi vezércikk-írójának zokon esik, hogy a kormánypartot a függetlenségi párti sajtó olykor-olykor »osztrák-magyar párt« elnevezéssel illeti. Nincs pedig — különösen a politikai téren — mit érzékenykedni, mert a politikában épen úgy, mint a magánéletben, szokásban vannak a gúnyos elnevezések.

Ha mi nem érzékenykedünk a miatt, hogy a kormánypart sajtó »szóbalitigrisek«-nek, az antiszemita sajtó »sakter«-nek nevez bennünket, ha a mérsékelt ellenzék békén viseli az annyira találó »habarók-párt« címet, akkor a kormánypart se vegye zokon az »osztrák-magyar« jelzést, melyet annyira kiérdemelt.

De hát minek is nevezük el a kormánypartot?
Azon elnevezést, hogy »kormánypart« ők maguk sem szeretik, mert érzik annak megalázó voltát, hogy nem valami közös eszme tartja össze a pártot, csupán a kormányhoz, illetve ennek elűkéséhez való ragaszkodás.

Hivatalosan »szabadelvtű« pártnak szeretik magukat nevezni, holott egész irányuk, egész politikai törekvésük oly messze áll a valódi szabadelvtűsüdtől, mint mi azon reménységtől, hogy valaha királyi tanácsosokká leszünk.

A valódi szabadelvtűsüdtel épen ellentétben álló politikát követ a kormány és annak pártja.
Nem látunk mi az újabb törvényhozás működésében semmiféle oly jelenséget, mely a szabadelvtűsüdtel vallana, sőt épen azt találjuk, hogy visszafelé fejlődünk, az elmúlt, sok áldozatok árán ledöntött kor-szabadelvtűsüdtel feltámasztatnak halottaitól, merészen hazudtolva meg azt, hogy a haladás századában: a XIX. században élünk.

A valódi szabadelvtűsüdtel azt követelné, hogy demokratikus alapon fejlesszük tovább állami életünket, s a mai »szabadelvtű« kormány épen az ellenkezőt teszi, és mégis hivatalosan »szabadelvtű« címmel, noha nem liberális, hanem inkább anti-liberális kormányának volna nevezhető.

Valóban neveltséges és szomorú dolog az, hogy most, a haldokló XIX-dik század vége felé, mely század annyit küzdött a demokrácia eszméjéért, még mindig adományoztatnak rangok, címek, nemesség, nemesi címek.

És hogy társadalmunkban ismét előtérbe kezd lépni a nemesi címek fitogtatása, az egyenesen a kormány bűne, mely az arisztokratikus eszméket ismét életre galvanizálta.

Ha megszüntették volna ezen cím-adományozásokat, ma már senkinek se jutna eszébe a nemes levelekre hivatkozni, — de midőn hatvani Deuschok és tornyai Schosbergerek léteznek, kik szeretnek sűtkérezni az arisztokraczia állfolyánánál, nem csoda, hogy az ősi nemes joggal bíró családok újra kezdik használni előneveiket, — a látogató-jegyeken ismét kezdenek szerepelni a koronák, praedikátumok s más ily czafrangjai az arisztokratizmusnak.

A főrendiház ujjaszervezése szintén nem egyéb, mint az arisztokraczia eszméinek kiterjesztése és bővítése.

A kor szelleme azt kívánta volna, hogy ha már két kamara-rendszer van, a felsőház is demokratikus alapon épüljön fel.

Nem úgy történt.
A főrendiház ma sokkal arisztokratikusabb alappal bír, — minővel valaha birt.

Kiküszöbölték belőle a szegényebb

magnásokat, csupán azok maradtak benne, kiket a véletlen dús gazdag Nábóbbokká tett.

Azt a »szabadelvtű« kormány meg sem merie kísértetni, hogy demokratikus színezetű szenátust alkosson, mert tápo-
adva az arisztokratizmusnak, oly áradattal találkozott volna, melylyel nem birt volna megküzdeni.

És mégis »szabadelvtű«-nek nevezi magát e kormány és pártja. Teljék beu-
öröme, mi nem irigyeljük tőle e címet, de nem ismerjük el, hogy jogosan illetné e címet.

Sokkal jobban ráillik az »osztrák-magyar párt« elnevezés, mert a bécsi érdeket szolgálja. Ugyanazon a nyomon jár-
nak, melyen hajdanában a labanczok haladtak, kik a haza fájdalomról megfelle-
keztek a bécsi mézes madzag nyilatgatása mellett.

A »Debr. Ellenőr« hivatolt cikke különbben némi elismeréssel szól a függetlenségi párttól, mert míg eddig »ünpámitó«
szinben tüntette fel e pártot, most így nyilatkozik róla:

»A függetlenségi pártnak — annak a tiszta vízü pártjának, mely nemes ön-
érzettel tiltakozott az országházban minden szolidaritás ellen az antiszemita tö-
redékekkel — tehát a függetlenségi párt-
nak létjogát soha nem volt gondolatunk-
ban kétségbe vonni. Minden töredék, a
mely eszmét képvisel, számot tesz a po-
litikában. Ha az eszme nem fér is meg
az opportunizmus keretébe, de viszhangra
talál a nemzet egy részénél, érzésben
és vágyakban, ha az Veszta lángjának
tápot ad, áldozatot hoz azon oltárra,
melytől az önzetlen hazafiság eltiltva
nincs.«

E nyilatkozatnak is meg van a rejtett fulánkja, az t. i. hogy a töredé-
knek nevezi a függetlenségi pártot. Hogy
minő »töredék« ez, majd megmutatják a
választások, melyek ha teljesen szabadok
lennének, e töredéké lenne a győzelem,
nem pedig az osztrák-magyaroké!

Belföldi hírek. A leégett To-
rockó javára az E. M. K. E. gyűjtést indított,
kilencszáz forinttal nyitva meg az aláírást. —
K a p o s v á r t t Roboz Istvánnak, jubile-
uma alkalmával, szülőhelye lakosai is nyujto-
tak át emléktárgyat díszes ezüst serleget —
A h o r v á t tartománygyűlés május 15-én
fog összejülni utolsó ülésükre, mely két
hétre van számitva. — Z e m p l e n m e g y e
közgyűlése Matolay Belát szerencsi főszolgá-
bíróvá, Farkas Deszót pedig árvászeki ülnökké
választotta — C s o n g r á d m e g y e
b e n a Haris család pusztá-fabiai birtokát
Bagi Mihály vette meg 118,600 fiton.

Orsz. gyűlés. A képviselőház Pechy
Tamás elnöklete alatt tartott tegnapi ülésében
a tegnapielőtt megszavazott törvényjavaslatot
(az állampénztárak tartalékoszégének kiegészítéséről) harmadszori felolvasás után is elfo-
gadta. A napirend előtt M a r g i t t a y Gyula,
az ügyvédi visszaélések tárgyában tett multi-
kori interpellációjában elmondott nyilatkozat-
ai közül azokat, melyek Sövägő Gáborra vo-
natkoztak, visszavonta. A legközelebbi, pente-
ken 10 órakor tartandó ülésen a házszabá-
lyok revíziójára vonatkozó javaslat lesz napire-
nden.

Választási mozgalmak.
Abaújmegye szikszói kerületében Pechy Tamás
a képviselőház elnöke, lép fel újra, míg a
füzériben Rakovszky György, a göncziben
Szathmáry Miklós kormánypartiak a jelöltek.
A cserháti kerületben Darvas Ferencz föld-
birtokos lép fel szabadelvtű programmal a füg-
getlenségi Sziklay Ede ellen, a nagydiabán
Bárczay Odón kormánypartit és Ferdinándy
István függetlenségi; a sziniben Soltész Gá-
bor kormánypartit és Papszász Károly függet-
lenségi állanak szemben, Kassán Jókai Mór
ellen a függetlenségi párti Deil Jenő keres-
kedelmi és iparkamarai titkár lép föl. Nemet-
Bogánban Tisza László hétfőn nagy hallgatósá-
g előtt hosszabb beszámoló beszédet tartott.
A biharmegyei báránói kerületben Beöthy
László, az alsipán fia, lesz a szabadelvtű párt
jelöltje. Jász Árok-szálláson a kormánypart
Eles Henrik jelöltséget kiáltotta ki a függet-
lenségi párti Thally Géza ellen. Sárosmegye
makoviczai kerületében Feszt Lajos kormány-

párti ellen a mérsékelt ellenzék dr. Ferenczy
Elek eperjesi jogtanár lépteti föl Somlyó-Vá-
sárhelyt pedig a függetlenségi párt állit Nosz-
lopy Gyula földbirtokos személyében jelöltet
a mérsékelt ellenzék Beöthy Ákos ellen. —
Zemplémmegye olasz-liszikai kerületében a sza-
badelvtű párt újra Szirmay Ödönt lépteti föl.
A nagy-zorluenci kerületben Szerb György
kormánypartit, Vlád Alajos mérsékelt ellenzék
és Rezei Fabius nemzeti és jelöltek. — Te-
mesvárt a délmagyarországi románok a »Lu-
minatorul« szerkesztőjének, Rotariunak indit-
ványára elhatározták, hogy mentől több ke-
rületben állitanak föl nemzeti és jelöltek, a
hol pedig a nemzeti és jelöltek épen nem lehet
kilátásuk győzelemre, ott a mérsékelt ellen-
zék fogják támogatni A nagyszébeni román
értekezletre tíz küldöttet választottak, köztök
a Mocsányi család négy tagját.

A berlini szerződés előzményei.
Berlin, május 3. A Pester Lloyd cikkekével
szemben, mely azt állította, hogy a berlini
kongresszus nem Oroszország javaslatára, ha-
nem Andrássy gróf javaslatára és Oroszország
ellenére hivatott egybe meggyezni a Nordd.
Allg. Zeitung, hogy a maga részéről csak azt
állította, hogy a kongresszus egybehívása nem
Németország kezdeményezésére történt, hanem
a kezdeményezés az oroszok részén volt. Hogy
az elsőbbség ez irányban Oroszországot vagy
Ausztria-Magyarországot illeti-e meg, ez oly
kérdés, mely nem jöhet akkor számba, midőn
annak bizonyításáról van szó, hogy Németor-
szág semmiképen sem oka annak, hogy az
orosz keleti politika oly szomorú gyümölcsö-
ket termelt Oroszország részére. Midőn pedig
a Pester Lloyd annak tagadására vállalkozik,
hogy Bosznia megszállása iránt Oroszországgal
eleve megállapodás jött létre, ugyanakkor ke-
vésebb tájékozottnak mutatja magát, mint a
mennyire tájékozottnak az ember állításai ha-
tározottságát gondolná.

Franciaországból. A Lo-
hengrin előadás alkalmával tegnapielőtt Páris-
ban tüntetések voltak ugyan, de minden te-
kintetben jelentéktelenek maradtak. A Wag-
ner-zene ugy látszik nemcsak a színházban
megjelent igen előkelő közönséget, hanem a
világáros néptömegeit is lefogytartotta s ezek
sorában is nagyon kevesen akadtak, kik a po-
litikai szenvedélyeket a művészet mezejére át
akarnák vinni. Valami két-háromszáz főnyi
csöcselék tüntetett ugyan a színház közelében,
de az egész dolognak nem volt semmi jelen-
tősége. A kormány a legnagyobb erelylel lé-
pett fel a rend érdekében s nagy arányú óva-
tossági intézkedései teljesen elegendőknek bi-
zonyultak. Boulanger tábornok csakugyan csa-
da-ember. Olyat tett, a mit egyik európai had-
ügyminiszter társa sem. Kilencz millió-
nyi megtakarítást eszközölt a
h a d ü g y i b u d g e t b e n. Ez mindenesetre
szokatlan olyan időben, midőn minden állam
folyton szaporítja a hadügyi kiadásokat.

A Schnäbeleügy. Pétervár,
május 3. Orosz kormánykörökben teljes tar-
tozkodással kísérték az egész Schnäbele-
ügy lefolyását, míg politikai körökben Franciaor-
szág nyugodt és tárgyilagos magatartása kö-
vetkeztében az utóbbi iránt határozott rokon-
szenv mutatkozott. Az ügy lefolyásából azt a
reményt merítik, hogy az európai béke, me-
lyet az utóbbi időben folyton egy hájszáltól
függőnek tartottak, még sem oly könnyen in-
gatható meg.

A bolgár ügyek. Konstan-
tinápoly, május 3. A Bulgáriára vonatkozó
orosz javaslatok megbeszélésére összegyűlt
miniszteri bizottság még mindig folytatja tár-
gyalásait, de azoknak lefolyását szigoruan
titkolják. Azt hiszik, hogy a tárgyalások kö-
zelebb fognak érni céljukhoz Nelidov orosz
nagykövetnek a szultánnal való kihallgatása
után, mely május 1-ére volt kitűzve. Vulko-
vics dr. értesítette a nagyvezirt, hogy a bol-
gár kérdésnek minden oly megoldása, mely a
bolgárookra nézve kedvezőtlen, nagy ellentál-
lásba fog ütközni.

Külföldi hírek. L e o p á p a, mint
most már hivatalosan jelentik, csakugyan meg-
engedte, hogy a montenegrói katolikusok a
szlav liturgiát használják. — H e r c z e g
Eszterházy Lajos Buffalóból, hol megbetege-
dett, New-Yorkba utazott, hogy mielőbb haza
induljon. — A z o l a s z u j miniszterium
első fontosabb törvényjavaslata, melylyel a
parlament elé lépett, a hadsereg jelentékeny
erősítéséről szól. — H e r b e t t e berlini
francia nagykövet, ki most Párisban időz,
két hét múlva visszatér állomására. — A
b e l f a s t i hajógyárban haterem munkás
sztrájkot, azt kívánva, hogy bérüket hetenként
kapják és ne kéthetenként.

A madarak és azok védelme.

Itt a tavasz, itt a tavasz! Meleg nap-
sugár csókolja a földet: a mezőn, az erdőn
új élet kel; rügy fakad a fák ágán nemsokára
lomb és virág fog pompázni a fák
ágain.

Az éneklőmadarak is visszatértek hosszú
vándorútjukról, felkeresik öszkór elhagyott
fészkeiket s vidám csicsérgéssel üdvözlök a
hajlékut.

Az idén azonban pórul jártak a szegény-
kéek Az első melegebb napsugár megcsalta
őket, hazajötték seregesen, hogy keservesen
elvesszenek a fagyban, a hideg n, mely né-
hány szelidebb nap után megújult erővel ki-
tört. De nem elég az: — nálunk az állatok,
de különösen az éneklőmadarak védelmének
szüksége oly kevésé szivárgott meg át a nép
lelkületébe, hogy a suhanczok egész serege
kegyetlenül pusztítja erdőben, berekben az
alig felépült fészket, nem csak a hernyők
szaporodására adván az által alkalmat, kiszá-
mithatatlant kárt okozva a gazdaságnak, hanem
megfosztják a vidéket kellemétől, mert valé-
ban vagy tudatlan embernek, vagy érzéketlen
léleknek, vagy fásult kebelnek kell annak
lennie, ki a madarak vidám csevegésében
gyönyörködni nem tud. — Am tekintsük ezt
másodrendűnek, az előbbi tény mellett, hogy
az éneklő madarak pusztítása által, a te-
nyészetnek nem kevés kárt okoznak mert a
mennyi ártalmas hernyót, rovarot pusztít el
csak egy madárcsalád azt mesterseges uton
kipusztítani nem lehet, s már ezért is meg-
érdemelné a madárvédelem egy a gazdasági
egyesületek, valamint a falusi lelkészek, ta-
nitók, erdészek, s gazdasági tiszték legna-
gyobb figyelmét. Erre még nálunk — fájda-
lom, igen kevés szult fektetnek, s hatóságunk,
rendőrségnek eszébe sem jut, hogy a madár-
védelemben is oly érdek megővéséről van
szó mely az intézkedéseket nagyon is
megérdemli.

Sok államban törvény védi a madarakat,
s a hol a törvény elegendőnek nem mutat-
kozik, ott a társadalom teszi azt, komolyan
és határozott czéllal, amint az úgy nem cse-
kely fontossága megkivánja. Nálunk külö-
nösen a falusi gyermek sem a madarak éle-
tével nem ismerkedik meg eléggé, sem beha-
talan nem ismerkedik meg vele az éneklő ma-
darak hasznát, sőt pusztítja őket pusztá ked-
velésből. — Pedig, ha sok gyermek tudná,
mennyit ér egy madárfészék, kétszer is meg-
gondolná magát, hogy menjen-e az erdőbe
fészekszedésre.

Németországban, hol a madárvédelemre
nézve sokféle intézkedés van tétel, a következő
példával illusztrálják egy madárfészék ér-
tékét.

Mit ér egy madárfészék? — sokan azt
hinnék, hogy nem sokat. De nem úgy van
ám ez, tegyük egy kis számítását úgy álta-
lában. Képzeljünk csak, hogy odakim a kert-
ben egy kis madárfészék van, a melyben öt
kis fióka ül, legyen az pintyőke, posztáca, vagy
billegy, az mindegy.

Ez állatnak enni akarnak, s ezt tudjuk,
hogy hernyót, rovarot fogyasztanak tápláléknak,
amit az éregek hordanak nekik a fészékbe.
Mindegyik madárka átlag 50 hernyót eszik;
az ötnél 250 darabot tesz. A fiókáknak az
éregek általi etetése átlag 4—5 hetig, mond-
juk 7500 hernyót evett meg. De menjünk
tovább, a mint a természetűdösök kiszámi-
tották, minden hernyó naponként leveleknek
és virágban annyit eszik, a mennyit saját
súlya kitesz. Azt is tudjuk, hogy a hernyők
körülbelül szinten 30 napig szedik össze
elemüket. Ha tehát minden hernyó naponként
csak egy virágot emészt el, melyből gyü-
mölcs fejlődött volna, akkor 30 nap alatt vi-
rágban 30 gyümölcsöt fogyaszt el, a 7500
hernyó pedig majdnem egy negyedmillió!

Az ilyen és hasonló példából az értelem
gyermek is könnyen beláthatja, hogy ke-
gyetlenkedése mellett is sok kárt okoz a ma-
dár-fészkek pusztítása által.

Nekünk tehát nagy kilátásunk van arra,
különösen oly időjárás mellett, mint az ide-
i volt, hogy számtalan éneklő madár a fagy
által hullott el és azonkívül a gyerekek által
is pusztították: hogy a madarak egészen el-
fognak riasztatni vidékünkön s nem fognak
többé visszajönni.

A kik fejüket csóválják erre, azokat
figyelmzettetjük Belgiumra, a hol hasonló ter-
mészeti feltételek mellett, oly kevés éneklő
madár van, mint egy államban sem.
1873-ban írja onnan egy szavahihető em-
ber, hogy a bióta Brüsszelben lakik, a laekeni
kir. vár parkján, az Observatorium kertjén
kivül szabadon élő csalóányt nem hallott.
Bokrainak és mezőknek — írja — s a gyönyörű
Bois de la Cambre némák és csendesek s az
»ébredő természet ezernyi hangjával« nélkül

lőzik legszebb bájukat. A szabadon élő madarak közül, a varjú kivül már legfeljebb vehet s a madárvilág más utcaí szubanczait lehet látni Annál több madarat lehet látni kalitkában, különösen a szegényebb városnegyedekben minden ablakban lehet madarat látni kalitkában, különösen az ugynevezett arva pintvet. Mivel ezen e körülmény nagyon előmozdította a madárfogdosást közbelepett végre a rendőrség és vegét vetette az ugynevezett madárvadászoknak, mely minden vasárnap Brüsszelben a városház előtti nagy téren meg tartott. A rendőrség a madarak szabadságát proklamálta és egy szép vasárnapon megváltak a kalitkák rászáll s a madarak, a madárkereskedők vonakodása ellenére is szabadon bocsáttak. Röviden ezután törvény jelent meg, mely szigorúan tiltja a hernyópusztító madarak összefogdosását és eladását, fészkeik pusztítására pedig büntetést szab.

A kinek pedig ez sem elegendő érv, azt figyelmeztetjük az azóta elhalálozott hírneves ornitholognak dr. Brehm-nak a Lipcsében 1873. október 7-én, az ornitholog gyűlésén az állatvédelemről tartott beszédére, melyben a többiek között ezeket is mondotta:

A madárvédelem minden embernek védelme alá helyezendő: hogy a kormány gondoskodnia kellene arról hogy az iskolában a madárvilág megismertetésére nevezve sokkal többnek kellene történnie, mint eddig, hogy a kormány kellene gondoskodnia egy népesszerű természetrajz kidolgozásáról melyekben jó képek is volnának, s hogy ezt legelsőben is a madárvédelem legfontosabb tényezőinek, a falusi iskolamestereknek, a lelkészeknek, erdészeknek, erdőkerülőknek, falusi bírának ingyen kellene közösködni.

Ehez járulnának azután a többi intézkedések is, melyeket a madárvédelem érdekében lehetne tenni: a fültetés és mezők szelése; az utak mellett, a hová különösen hársfák, gesztenye, tölgy, dió-fák stb. volnának választandók. Gyümölcsfák kevésbé ajánlatosak a madárvédelem érdekében.

Egy helyen beszédjének azt mondja Brehm, hogy a madarak védelme nem csak vegtelen hasznát hoz, hanem ismét vidám dalló virányainkra, s nagy mértékben járul hozzá a sok kellemetlen és kártékony rovar, bogár pusztítására, ha a népben egykor gyökeret vert a madarak hasznosságának tudata.

A művelt ember ugyan nem pusztítja a madarat, de sok művelt emberben nincs meg az a tudat, mert vagy csekély általában természetrajzi ismerete, vagy sokkal jobban távozott el a természetől, mintsem hogy ily csekély, egyszerű tárgy felebreszthetné érdekeltet.

Pedig a madarak határozott megvédésében kezet kellene fognia a társadalom minden rétegeinek, úgy humanus, mint közgazdasági szempontból.

Felhi juk azért e tárgyra a hivatottak és érdekeltek figyelmét.

Zala.

Drágul a liszt.

Megnehezült az idők viharos járása föltűntünk. Gőzmalmaink, melyeknek lisztjét a világ minden tájában szívesen kenyérré dagasztották s a süstést általában szerették és dícsérték, úgy hogy minden kiviteli cikkünk között gőzmalmaink lisztje volt első versenyképes kiviteli produktumunk s nem tudtunk összes gőzmalmainkkal annyit öröltetni mint, a mennyi vevője akadt a malomkerék menyasszonyának, — ezek a mi gőzmalmaink ma a pangás szomorú sorsára jutottak.

Csak egy évized előtt még nem volt vidéki város széles e Magyarorszá. onl, amelynek közvetlen kerületét hosszú, szunyogszármu szelmalmok ne vettek volna körül, a szárazmalom unalmas zakatolását fölvaltotta a „pit les” kereplése s mikor a pitles kereplőjét is megunt a töké, a közbirtokosság, a vállalkozók, a város végén kiháshitottak egy nagy szepusztuló-felben van ez az ipar nem. Az égni való anyagot ma már nem „útni” kell, hanem ásní. Az olajnak éppen olyan alárendelt szerepe van már a petróleum pláne meg a gáz mellett, mint a sakk-játszma futóinak.

les telket építettek rá emeletes házat több soros ablakkal hosszú kúrtóval, olyan hosszúval mint egy uri pipába illő pipaszár, amelyből úgy ömlött a füst, hogy a szelmalmok süvegeit mind lefújta, a molnárokat kifüstölte, sőt a távolabbi fekvő szárazmalmok sem menekülhettek meg a szárazhetegegtől.

A gőzmalmi ipar olyan lendületet nyert a múlt tizedben, hogy ma már alig van ki sebb város is, a melynek legalább egy gőzmalma ne lenne. Nem a föld tultermelése, hanem a gépipar teremtette a változást.

A vidéken épült gőzmalom a határban termett búzával hamarosan el tudott banni. — Azért a többnyire részvényekre alapított vállalat, eszméje megvalósításának szempontjából a saját bevásárolt s földolgozott búzaja lisztjét egy nagy város, a főváros konzumjának vagy külföldre való kivitelre szánta.

A vidéki gőzmalom versenyre keltek a nagyobb budapesti gőzmalomokkal.

A gőzmalomok kerekéi tehát szakadatlan forogtak éjjel nappal, hogy az elárúsításra szánt lisztnek a vevői, külföldi megrendelői ne panaszkodhassanak. A mi megmaradt a raktárban, az elkel a jövő esztendőben: de elkel a n.ereség biztos volt.

Most harmadéve éreztek legelőször a magyar gőzmalomok, hogy a tultermelés, illetőleg a beraktározott árak nemhogy fogyának, hanem évről évre magasabb gultát érnek el.

A vevők serege megesappant. A mily arányban emelkedett a kínálat, ep oly arányban csökkent a kereslet.

A tavalyi évi mérleg veszteséggel záródott le majdnem minden gőzmalomnál!

S mi volt ennek az oka? Az, hogy óriási vámtételek zárták el a magyar malomiparunk Nemetország és Franciaországgal való forgalmát. Lászt üzletünk fővevőjét: Angolországot pedig annyira elárásztották amerikai lisztel, hogy mikorra mi az angol piacra értünk, a piac vevői már szükségteiket elősőbban fedezhették a sveczi piactól pedig az oroszok tartották megszálva.

Visszamaradt a sok árú. A tultermelés volt tehát oka a magyar malomok veszteségeinek.

Hogy pedig jövőre a magyar gőzmalomok közt lábrakapott erős konkurrenzia tönkre ne tegye a malomipart, a malomok tulajdonosai egymás közt szövetségre léptek s kimondták, miszerint liszttermelésüket tejjebb szállítják és pedig Budapesten 40%-al, a vidéken pedig 30%-kal.

Tagadhatlan, hogy a malomok tulajdonosai ez által csakis a saját érdeküket biztosították, a malomipar javára. De vajon a gabonatermelő közönség huzhat e abból hasznot, ha egy erős karttellel áll szemben, olyannal, amely megfogja szabni a buza árát, s a piac az ő kezében lesz.

Drágább lesz a liszt, mivel a gőzmalomok nem adják olecsóbban s a buza mindamellett olecsóbb lesz, mert a malomtulajdonosok érdeke gy kívánja. Olecsóbb lesz a buza s a kenyér megis drágább. A gőzmalomtulajdonosok azzal biztatnak bennünket, hogy a zsemlye ára azért megis csak két krajczár marad. Igen am csakhogy a pék szabja meg a zsemlye súlyát és nagyságát!

Mi lesz ebből. Drágább lesz a liszt s a buza olecsóbb! A karttel a jövő termés után kezdődik. Addig a magyar gabonatermelő közönség is gondolkodhatik.

HELYI HIREK.

* Az ibolya szezonja körülbelül véget ért és nem csinál jó üzletet az a leány a ki ibolya csokorokkal állít az utcásarkokra, ajánlva hogy „ibolyát vegyenek.” A pompás májusi napokkal, amelyek birtelen zöldde tetek az erdőt, beköszöntött az orgonafa virágzása és — a ki meg többet ér — a nem kevésbbé illatu gyöngyvirág a kézben, a gomblyukban orgonavirág és gyöngyvirág látható

most mindenütt s az ibolyát éppen úgy effeledjük, mint sziveink régi szerelmét, amely az emlékezetben és csakis ködszerűen marad meg.

* Százszáz van, a magyar gazdaságoságnak így tavasszal a legnagyobb réme. Mióta a vetemények a földben vannak, azóta nem volt eső. Es a földm. miniszterium „Ertesítője” éppen Debreczen vidékének olyan képet adja, hogy: „a vetések oly dusak, hogy azok lelegettetése szükséges.” Gazdától azt nem hallottuk. Szobatudományosság szemüvegén — lehet — dus mezőket láthatni akkor is, mikor eső éppen nincs a nélkül pedig a fejlődés nagyon hátráltatva van.

* Az ugrókut munkálatai nemsokáig fognak már szünetelni, mert legközelebb hozzáfognak a fűró kiszabditásához. Zsigmondy-mérnök utasítása szerint — Bar ne is fognak a fűtérén is egy — negyedszázados bódét!

* Zászló-bontás. Hajdu Náráson a függetlenségi párt a jelenlegi képviselőt: Onody Gézát kiáltotta ki jelöltül. Onody győzelme — minden hivatalos pressio dacára — bizonyosnak mondható — Ugyanott a kormány párt György Endrét kiáltotta ki jelöltül.

* Hymen. Váradi Szabó János kir. udvari tanácsos és neje Lázár Mária, örömmel tudják Mária leányuknak Szent-Viszói Deszö Ferenc cs. kir. főhadnagygyal folyó évi május 10-én leendő házassági egybekelését. Aldás az ifjú pár frigyére!

* A debreczeni tisztviselő-egyesület t. tagjait van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy az egyesületnek f. évi márczius 20-án tartott közgyűlése által kimondott lakbérései egyesülést a jogász-kör is elfogadta és helyiségeit, kugliját az egyesület tagjainak rendelkezésére bocsátja, minek alapján azoknak látogatására szíves tisztelettel meghívja Harmath Gergely t. e. igazgatót.

* Az 5400 Ft-os lopás ügyében a III. ker. rendőrség gyors és erélyes nyomozása folytán egy zsidó fiatal ember Ujfehértón elfogott s Debreczenbe szállított. — Nemsokára pozitív részleteket is irhatunk az egészségéről.

* A város epen oly elénk mozgalmak színhelye, mint ha csak a saison kellő közepben volnánk. A szintársulat meg alig tette ki lábát, már folynak a nagy készülődések majáskokra, júniásokra stb. Jön cikrusz is, lesz népünne; ely parjával, tűzijáték, villanyos hold a nagyerdőn stb. Egyszóval a város lakossága szórakozhatik, mert a jelszó örökösen csak mulatság.

* Egy kis jelentéktelen tűz volt tegnapelőtt éjjel 11 óra után, a nagytemplom téri Somogyi házban egy szalonna füstölő hamvadt el. Egyik laptársunk el is mondja az esetet, de nem úgy mint volt. A tény az, hogy két toronyból két ellenkező irányban jeleztek tüzet, mert a toronyörök nincsenek tisztában a városnak kerületekre, a kerületeknek sugarakra való osztásával. Így történt, hogy tűzoltóink ezuttal is egy végtelenül csendes városrészen házankint kerestek a tüzet, mert az oda volt jelezve. És az ilyen esetek mindaddig ismétlődni fognak, míg a toronyok-beli tűzörség szervezve nem lesz. A szegény, elagott harangozóktól nem lehet lehetlent kívánni.

* Nagy uraság. Egy szegény ördögöt bántult ma meg az utcák kíváncsi népsége. Rabruhában, szuronyos ór kísérete mellett ült egy — bérkocsiban. A publikum valami új büntényt sejtett, pedig az a rabruhás tolvaj már volt a börtönben valami lopás miatt, s ott megbetegedvén a kórházba kellett szállítani. Onnan hozták ma fiakkereken a vésztárgyalásra.

M E S E.

* A vasárnapi Pesti Hirlapban Mikszáth levágta egy urnak a fejét, a ki szereti a romantizmust Levágta egészen. Mert ha-

zabán stb., de levegőt nem. Ezt csak Kis-Kassán lehet kapni. S még pénzbe sem kerül.

Kis-Kassa minden évben meghal, de minden évben újra feltámad. Ep úgy, mint maga a természet. Tavasszal kinyílik, őszszel elhervad. De azért mindig megmarad, mint „Kis Kassa.” Pedig a tulajdonosnőnek két háza is van a városban, s azért, hogy Kis-Kassán bort mér, neki nem parancsol senki A sok korcsmáros közül ő az egyetlen, akinek nem szól a zár-óra parancsoló szava. Ep olyan e tekintetben Kis-Kassa, mint földrajzi tekintetben a földteke városai. Mikor New-Yorkban éj van, akkor ellenkező irányban virradhat.

Hanem ebből nem az következik, „hogy Kis Kassán éjszaka virrad. Rend van ott, még pedig olyan, amilyet András bácsiék nem tudnak produkálni. Még zenező is ritkán hallik. Néha-néha odavetődik ugyan egy-egy cigánykaraván, meg egy jókedvű ember, a ki elhuztatja azt a jó magyar nótát, hogy „Megvirrad még valaha”, fizet érte 20 krt, meg „parancsol” a cigányoknak egy liter kerrit, s aztán elmélázik a dal szövege felett Bizony nehezen akar eljönni az a virradat!

De nini! Egy egyenruhás városi hajdu! Vajjon mit keres? Csak hazajött; az olaj üdoben levő házához, a mi annak a jele, hogy esteli hat óra már jóval elmúlt.

Hogy repül az idő! „Alig virrad, már is alkonyul!” De ki gondolna e helyütt az idővel. Hiszen a temető, a mi ott oly komoran elterül, éppen azt példázza, hogy:

talmas vágás volt. Damokos-vágás mint Jókai mondá

De valójában a romantikus történetek olyanok az ő lenyaktólzott és átszurdalt hóseikkel, hogy roppantul lehet őket vágni. De azért mindig marad a romantikus iskolánk olvasója elég — Az erős lakatoslegény, a ki ökölré szoritott kézzel olvassa a regényt: a varróleányka, a kiben még csak ebredez a vágy, nagyon meg vannak azzal elégedve, hogy az intrikusz a hős belefojtja egy hordo kátrányba, maga pedig egy dinamitpatront vévén a szájába, arra rágyújt, mint egy britannikára.

Igy áll a dolog a romantikával. S most, hogy odaváltozott a tisztult izlés, hogy kis történeteket kell nagyra írni szépen, mégis kénytelen vele a tollforgató, hogy romantikus írjon, ha az a romanlikus megtörtén. Föltéve természetesen, ha az illető miniatűr történetíró, vulgó: reporter.

Van nekem egy saját külön barátom, a ki igen nagy érdeklődéssel látszik irántam viseltetni. (A romantikus regények így szólnak a Mártonfy-fordításban.)

Ó le nem mulasztja megkérdezni naponta, hogy most mit írok s mit fogok írni. Ajánlatokat tesz, hogy ne a Károlyba szeressen a Maresa, hanem Elekbe.

Hanem nekem kifogásom van Elek ellen. Ez az Elek egy rokonszenvetlen egyenység, a kibe nem szerethet bele Maresa. Károly, az már egészen más: intelligens és szép az. Mindennap más nyakkendőt visel és tizenegy kabátja van. Logikus következtetés, hogy Maresa nem szeretheti Eleket.

A derek ur kétségbeesve távozik, s másnap, ha egy könyvet küld át, minden lapján ott találom: „Eleket, uram Eleket!”

Ó feltetlen híve annak a rendszernek, hogy meglepőt kell fölitalalni az olvasó elé. Mentül lehetetlenebb dolgokat; mert hiszen azokban nyilatkozik a fantázia

Ma tehát, a mint éppen azt beszélné, hogy az al-Degenfeld gróf viselt dolgai 18 kötetes regényre nyujtanak anyagot, azt mondtam neki:

Van egy tárgyam, a mely nagyon fog tetszeni önnek. Valami hihetetlen.

— Halljuk, halljuk! — kiáltá és örvendezve dörszötte össze a kezét. — Halljuk! Halljuk már a valódi, — az egyedül iskola fele

— Tehát egy leányunk a fejében megterem az az eszme, hogy leányegyesület kell alakítani. Így kezdődik a történet. Az egyesület célja természetesen humanus...

— Ah, igen, igen! — kiáltá lelkesülten az én emberem. — A lányok folkeresik a nyomor tanvált, ott ketten beleszeretnek egy vak koldusba párbajt vívnak érte; a vak koldus értesül, közbe rohan és a két kard egyszerre furja át...

— De kérem, ne vágjon a szavamba! Az egyesületbe 16 éven alul nem léphet bele lány.

— Igen, ez helyes. Tudja, egy 16 éves leány...

— Nos, tehát kezdődik a történet az alakuló-gyűlésen. Össz-jön vagy harmincz lány...

— Mennyi szépség! — Jó, jó. De az elnöknő nem jöhet el, hanem küld maga helyett

— Kit? — Egy férfit. — Bravó! — Ez fölkeri az egybegyűlt tagokat, hogy válaszsanak maguk közé korelnökök.

— Eljén! — mondá a hallgatóm lelkesülten. (O mindig lelkesült.) — Kezdődik a bonyodalom!

— Gondolja? — Bravó bravó! — nevetett a is hőrcsög — már hajlik (Tudvalevőleg minden romantikus regénynek minden lapján legalább három „Gondolja” van)

— És választanak is korelnökök...

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

J Ö V Ö.

A távol oly ködös még — Hova jutok vajon? Feletem biztatón eg Szerenese csillagom

Hisz van szívemben élet, És lelkemben dalok — Életem tán a révet, Bár hánynak a habok.

Boldog vagyok, szívemben Világit a remény... Oh, jönni fogsz te, érzem — Te benned bízom én.

A mirtus lombok árnyán Elszenderül a vész: S merengve lelkem álman Szemem szemedbe néz.

Londes: Elek.

„Kis Kassa.”

Nem falu, se nem mezőváros. Egyszerű kis épület Debreczen város keleti részén túl a czepléducejai temetőn. Ott van az ugynevezett „Olajútó.” Az az csak volt. Ma már

pusztuló-felben van ez az ipar nem. Az égni való anyagot ma már nem „útni” kell, hanem ásní. Az olajnak éppen olyan alárendelt szerepe van már a petróleum pláne meg a gáz mellett, mint a sakk-játszma futóinak.

No de ez teljesen közönyös dolog. Csak annyiban került elő, a mennyiben épen ott van a „Kis Kassa”, egy polgári bormérés, a melyben Kállai né asszonyág az ő vendégeit ellátja jófele itókával, sőt még töltött káposztával is. De az utóbbit csak kiválasztottak élvezhetik.

Hogy honnan eredt Kis-Kassának az elnevezése, azt bajos volna megmondani. Valószínűleg onnan, hogy arra fele jár el a kassai vonat

Akármiép legyen is a dolog, elég az hozzá, hogy „Kis Kassa” olyan hely, a melyen a városban nincs Nem berendezésénél, hanem speciális voltánál fogva. Csak egy temetőn kell átuszni a futó homok tengerét, s egyszerűen tul van az ember a nagy város zaján, dohos légkörén, mintha épen falun lenne. Köröskörül a „bajos messzeség”, szemben pedig a temető ábrándosan ringó akáczfáival, néha-néha a nyilegyenes síkságon a robozó vasuti vonatok, a madárdal, játszó gyermekek távolból hangzó zajával: olyan kép, amilyet a város egyetlen egy elegáns vendéglőjében sem lehet feltalálni.

Ennek a körülménynek köszönheti „Kis Kassa” hogy sokan felkeresik, még nők is. Étel és ital adnak pénzért az embernek a város 2—300-ra menő vendéglőjében, kávéhá-

221 - van feje Debrecen 1887

- Bah! - mornogá lelohadva az én emberem - ez tulvitt dolog. Egészen hihetetlen nem szabad írni, mert akkor akár a nevetségességét választhatja szinterül... Bolondság!

Mérgesen fogta a botját, nagyot ütött vele a padra és elment szó nélkül. Haragszik, de legalább nem látom 2 hétig.

Magában a neki elbeszél dologban pedig az az érdekes, hogy - faktum. Hanem hogy akad-e olyan olvasó, a ki harmincz fiatal leány közt lehetőknek tartja a korelnök-választást, akárhogy erősem is én, - az már más dolog.

* Hangverseny. A helybeli ág. evang. elemi iskola alapja javára f. hó 7-én azaz szombatn a színházban rendezendő hangverseny iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozott. Tegnap a színházban tartott, melyet nagyszámú közönség hallgatott végig. A próbán meggyőződhetünk a felől, hogy a női kar éneke, Laszfallner Róza s Katz Irén kisasszonyok magánénekei, Szabó János ur zimbabom-játéka stb. oly élvezetet fognak nyújtani a közönségnek mely a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni. Az érdeklődésből itelve bizonyos, hogy a hangverseny nagy közönség előtt fog lefolyni.

* Övatos nagybátya. Szolga: Nagyságos uram unokaöccsre kívánja tiszteletet tenni!

A beteg „bácsi”: Az istenért, be ne ereszd!

Szolga: Miért ne? A nagybátyja. Hiszen ő az örökösöm - és orvos!

* Gyászjelentés. Id. Bányai Lajos, gyermekei: Bányay Vince és neje Erich Hedvig; Bányay Albert és neje Erzsébet, gyermekeik: Irén és Margit; Bányai Béla, Bányai Lajos és neje Boksay Irma, Bányay Ilona magok s a több rokonok nevében is, bánatos szívvel tudatják a jó fiu, testvér sógor és nagybátya bonyei Bányay Jenőnek főv. 1887. évi május hó 4-én, déli 12 órakor hosszas szenvedés után, életének 37-ik évében, tudóveszben történt gyszós kimutat. Az elhunytak hült tetemei meszena-utca 575 számú háztól folyó hó 7-én d. u. 4 órakor, a hely. hitv. szerinti rövid ima után, a czepléd-utcai sírkertben örök nyugalomra tetének. Mely végtisztességhez az elhunytak rokonait, barátait, ismerőit bánatos szívvel meghívjuk Debreczen, 1887. május 4. Béke lengjen porai felett!

- Mikor részeg az ember? E kérdést vitatták egy társaságban. Egy uri ember, ki sokáig hallgatta a disputát, végre ezzel oldta meg a kérdést: - Mikor részeg az ember? ... Többnyire vasár- és ünnepnapokon!

* Eljegyzés. Ifj. Gaál József penzügyigazgatási hivatalnok f. hó 1-én jegyezte el Tóth Irma kisasszony csapokülvárosi leánytanitónót, lapunk előnyösen ismert nevű, szellemes munkatársát, Tóth Károly csapokülvárosi leánytanító szép és kedves leányát. - Mi részünkről is szerencsét és boldogságot kívánunk a boldog jegyeseknek!

* Műsor a „Korona” vendéglő ma esti megnyitására, a katonai zenekar által előadva: 1. Induló. 2. Rakóczy nyitány Kellertől. 3. Királyfogás keringő Czapektól. 4. Abránd, Madár a bokorban fuvólára Papptól. 5. Koldusdiák négyes Milóckertől. 6. Egyveleg „A pillanat tévelygése” Fahrbahtól. Szünet. 7. Kettős „A cigányó”-ból Balhétől. 8. Rendez veus polka francz Ziehetől. 9. Erdőzugás, Keplet Czibulkaótól. 10. Opera egyveleg Faulvelltől. 11. Chicell gyorspolka Strauszól.

* Éhen halt leány. Két éven át szenvedett üldözési mániában Tóth Zsuzsanna csökmői hajadon. s e tebody az utolsó hetekben annyira feljődött, hogy a szerencsétlen leány megtagadott magától minden legesekélybő tápszer, folytonosan attól felven, miként szülei s testvérei megfogják mérgezni. A böl dogtalan leány epen május 1-sejére virradolag halt meg 18 éves korában, az ehésg kinaított agyongyórtóruve. - A berettyó-ujfalui járás szolgabirosa ereyles nyomozást tart ez ügyben, hogy a szülők részéről nem forog e fentvetkes gondatlanság?

A testrészek megbecslése. Régi tapasztalat, hogy a természet nemcsak böles, de egyszersmind takarékos gazda is. Nem nyugszik tetlenül s nem produkál semmi czeitalan fölösleget. Az emberi szervezetben is pontosan ki van szabva minden testrészek a maga föladata. S a nyomorék, kit a sors kegyetlensége megoszt, egy vagy más testrészetől, egész elten át kínosan érzi a hiányt. De annyi bizonyos, hogy a testi epség hiányában is meg van a szomorú fokozat. Csakhogy ugy vagyunk a testi epséggel, hogy becset akkor érezzük leginkább, mikor már elvesztitök. Nagyon nehéz dolog tehát megbecsülni az egyes testrészek értékét. Pedig szükség lehet rá. Például, ha az önhibáján kívül nyomorékká lett munkás kárterítésénél van szó. Erdekes a táblázat, a mit ez esette külföldön megkísérlettek összeállítani. Ha valaki mindkét szemét, karját vagy lábát elveszti, teljesen munkaképtelenek (100%) deklarálják. Ez alapon a jobb kezét 60 százalékra, a balt 40 százalékra becsülik; egy láb elvesztése feleányre (50 százalék) tenné munkaképtelenné az embert; a jobb kéz hüvelykujja, 33 és egy harmad százalék 22 százalék; a balt kéz hüvelykujja, vagy a jobb mutató-ujj 4 százalék; a balt mutató-ujj 8 százalék s végre a baltéz valamely má- ujjának hiánya 4 százalék vesztetiséget jelentene.

* Bikaviadal Nagyváradon. Bármily bihetetlennek tünjek fel, mégis igaz. Váradon pár nap óta bikaviadalk tartatnak. A bikákat u. i. már két-három nap óta kivezetik a mezőre s ott viaskodni engedik őket s a melyik mind végig győztes lesz, az idén az lesz a csorda vezetője. Az eddigi viadalkban még mindig a magy a r faju bika nyert.

* Adakozás a czepléd-utcai evref uj templom felszerelésére (Harminczadik közlemény) Nagy János presbiter ur ivén a czepléd utcai V. tizedben adakoztak: Czepléd Jánosné 40 kr. Veress Lászlóné 1 frt. Kémeri József 50 kr. Megyasszai Sándor 1 frt. Kovács Péterné 20 kr. Bihari István 5 frt. Jobbágy Jánosné 1 frt. Orbán János 40 kr. Szepessi János 20 kr. Tarbay Józsefné 50 kr. Papp István 40 kr. Kovács Ferenc 20 kr. Lakatos István 20 kr. Rácz Mihályné 50 kr. Dadaí Pál 20 kr. Ungvári József 5 frt. Rácz Sámuel 50 kr. Papp Ferencné 3 frt. Somogyi Mihályné 20 kr. Papp János 10 frt. Csikos János 40 kr. Szathmári András 40 kr. Szentpéteri Ferencné 40 kr. Tóth Bálint 10 frt. Tóth Mihály 2 frt. Csendom István 20 kr. Nyilas János 1 frt. Lovassi Károly 2 frt. Csávás Lajos 50 kr. Erdey András 50 kr. Lókodi Sándor 30 kr. Szabó Károly 1 frt. Nagy András 20 kr. Kolláth Imre 1 frt. Gyórfi József 1 frt. Német Gy. 50 kr. Csörög Peter 1 frt. Szakási János 20 kr. Karsa Sándor 60 kr. Zagya József 10 kr. Veréb Lajos 1 frt. Csörög István 10 kr. Szoboszlai János 1 frt. Szoboszlai József 1 frt. Szalai József 50 kr. Labonz István 50 kr. Gede Istvánné 1 frt. Tóth Ferenc 50 kr. Kiss János 40 kr. B. Nagy János 3 frt. Ifj. Nagy János 1 frt. Kozma József 50 kr. Vilmányi György 10 kr. Szigei Gábor 40 kr. Gyulai József 1 frt. Hüse Mihály 50 kr. Szántai Ferenc 20 kr. Kuczik Ferenc 1 frt. Id. Szathmári Mihály 5 frt. Harsányi Sándorné 5 frt. Szathmári Gábor 20 kr. Veress Gábor 20 kr. Földi Márton 20 kr. Soós Gábor 1 frt. Bonyhai Gábor 20 kr. Gede Mihály 1 frt. Kiss Józsefné 50 kr. Szilágyi Ferenc 20 kr. Szathmári József 20 kr. Kállay András 1 frt. Szathmári Mihály 3 frt. Id. Tóth Ferenc 1 frt. Beke Mihály 2 frt. Egy hitsorsos 2 frt.: összesen 90 frt. 10 kr.

* Helyreigazítás. Lapunk tegnapi vezércikkébe egy kis sájtóhiba csuszott be, nevezetesen e cikkben, a 2 ik hasábon az mondatik: „Es így e presszionát táborral mint pl. a debreczeni II-ik kerületben n. leszavaztatják az elleneket.” Erre vonatkozólag megjegyezzük, hogy n. kerületben, hol a zsidó szavazók vannak tulnyomó számban, hanem a III-ik kerületben történik az ellenek leszavazása a hivatalnokok által kik ott konczon ráva vannak

* Időjárás. Európában: A depresszió (748-750) Prága és Hamburg közül, a nagy légnyomás (760-762) a kontinens deli szélében van. Az idő részint változó, reszint borus, meleg, helyenkint zivatarral.

Házánknán: Délies, helyenkint erős szelek mellett, a meleg többnyire még nagyobb, a légnyomás mindent kisebb lett. Az idő változó felbőzött közben napos, nagyon meleg, helyenkint gyeren és keves esővel Sopronban zivatarral.

Kilátás a jövő időre: Házánknán: Változó, közben napos, szeles, meleg időt várhatni, helyenkint esővel, itt ott zivatarral.

* A régi „Komlóhoz” ezimzett vendéglő korsze u atalakításokon megy vegbe. Uj tulajdonosa Gerzon János, a ki Nagy-Bányán a városi nagyvendéglő bőlője volt, fényesen és a mai kor igényeinek megfelelőleg fogja berendezni. Gerzon János elegge ismert nev arra, hogy ajánló bizonyítványai után, melyeket szathmári és nbányai vendéglőskö dese alatt nyert, biztosítsa a közönséget hogy ritka szorgalmu és törekvő főnök kezébe jut az új üzlet. A czelszerű alakítások után vendéglő, kávéház és esinos udvarkert lesz s hiszük, hogy a derek főnök régi jó hírneve nálunk is terjedni fog s vendégei szorgalma és pontosságáért csak tömegesen pártolják. Hogy üzlet, pontos és gyors kiszolgálásról gondoskodni fog, abban kételkednünk sem lehet. Mikor e derek főnököt olvasóink figyelmébe ajánljuk, egyszersmind a n. e. közönség szives pártfogását kerjük ki részére az új üzlet ünnepelys megnyitása meg e hó má odik feleiben leend.

* Ausztriai különlegesség. Harminczévi tapasztalat bebizonyította, hogy egyedül Moll valódi Seidlitz pora használható eredménnyel minden emésztési nehézségekből eredő gyomor fájdalmaknál és szekrekedésnél. Dobozenként egy e értért kapható Sztéküldés naponta utánvetl el. A Moll es. ki. udv szállító, gyógyszerész által Bécsben, Tuchlauben 9. A vidéken minden gyógyszerháznál és faszekerkeskedésben, határozyottan Moll készítménye ennek gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

Házánk s a külföld.

- A toroczkói tüvész. Toroczkó községben a két napon át dühöngő tüvész nagy csapást mért a lakosságra. A község legnagyobb részben elpusztult. A még rövid idő előtt virágzó községben a nyomor ütötte fel tanyáját. A hajléktalanok száma meghaladja az ötszázat, kik közt a legnagyobb inség uralkodik. A számos emberéleten kívül még az összes élelmi szer is elpusztult, ugy, hogy néhány százra rug azok száma, kik va gyonilag teljesen tönkre jutottak s ma minden élelem nélkül a legnagyobb inséggel küzdenek. A tüvész 56 telket pusztított el 300 épülettel,

miből alig kilenczezer frt érték volt biztosítva. Négy ember esett a tüvész áldozatául és számtalan szarvasmarha égett el; menteni emmit sem lehetett. A tűz, gyermekek játéka közbe történt vigyázatlanság következtében keletkezett. Mészáros esendőrörmester súlyosan megsérült. A szomszédos községekből a lakosságot, az égő uszók kioltása végett, Toroczkóra rendelték Veres, tordamegyei alispán, elelmjszereket és ruházatot osztatott ki.

* O Felsége cizmatisztítója Gindl Antal hű szolgálatiért a királyi czipók puczovalása körül a koronás aranyéremkeresztet kapta. E hir hazánkban örvendetes szenzációt keltett, miután ez el megdudtuk, mily rangban állanak az udvar előtt a magyar művészek. Az országos kiállításon érdemeket szerzett magyar festők és szobrászok (köztük Strobl Alajos, a jelenlegi legelső magyar szobrász, Spányi Béla stb) szintén aranyéremkeresztet kaptak művészi érdemeikért, tehát a magyar művészet az udvar előtt a cizmatistással áll egyenrangban. A napokban pedig egy néptanító 40 évi hűséges működése után koronás ezüstéremkeresztet nyert Hja, mért nem lett es kir. cizmatisztitívá. - Hohenlohe herczeg és Orczy báró bizonyára jobban méltányolták volna a 40 éves szolgálatot ez esetben.

* Egykatonatisztaffaireje. Pénteken este egy prágai téren találkozott Rost pénzügyőr egy 28-ik ezredbeli százados sal. A pénzügyőr nem szalutált s e miatt a százados megszólitotta. Rost igazott hangon azt válaszolta, hogy a legújabb rendelet szerint a pénzügyőröknek nem kell katonatisz teknek köszönni. Ebből eles párbeszed támadt s a százados pofon verte a pénzügyört, ki azonban a csapást viszonozta. A százados kardot rántott, de Rost sem volt rest s ellen fel egy erős csapással lefejeverte. A pénz ügyör az egybegyűlt néptömeg viharos helyés lése közepett távozott. A prágai német lapok hallgatnak az esetről de annál többet írnak róla a cseh lapok.

* Muzsák. - A felső-magyarországi muzeum-egylet e hó 1-én tartotta évi közgyűlést Kassán Loósz József városi tanácsnok elnöklete alatt. Dr. Stóhr Antal titkári jelentéséből kitűnt, hogy a muzeum alapítóje már meghaladta a 6700 frtot, gyűjteménye pedig 32.348 darab tárgyból áll. Az építendő muzeum tervrajzát, melyet Soukup Adolf városi mérnök készített, ugyancsak a titkár mutatta be a közgyűlésnek. E tervrajz szerint a muzeum körülbelül 5000 forintba fog kerülni.

* Közgazdaság. Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde május 3.) Buza őszre 8.25-8.27 frt. Tengeri május-juniusra 5.67-5.69 frt. Tengeri julus-augusztusra 5.90-5.92 frton. - Zab őszre 6.07-6.09 frton. - Káposztarepcze aug.-septemberre 10.7-11 frton.

* Sertésvásár. A kőbányai sertéske-resek.carnok távirata. - Május 3. Az üzlet változatlan. - Magyar urasági öreg nehéz 46.-49.- frtig, magy. uraság. fiatal nehéz 49.50-50.- frtig, magy. urasági fiatal közép 50.-51.- frtig, magy. uras. fiatal könnyű 49.-51.- frtig, magyar szedett nehéz 47.-48.- frtig, magyar szedett közép 48.50-49.50 frtig, magy. szedett könnyű 48.50-49.50 frtig, romániai átmeneti bakonyi nehéz -.-.- frtig, rom. átmeneti eredeti közép -.-.- frtig, szerbiai átmeneti nehéz 48.50-49. frtig, szerb. átmeneti könnyű 48.-48.50 frt. hizó a vasutról mázsálva -.-.- frtig, hizó 1 éves élőszulyban 46% hizó két éves élőszulyban 30.-.-36.- frtig, makkos sertés élőszulyban, 46% levonással frtig. Az árak hizalt sertéséknél páronként 45 kgl. és 1%-os levonással métermázsánként értendők. Romániai és szerbiai sertéséknél, melyek mint átmenetiek adtak el a vevőnek, darabonként 4 arany várn fejében megtértették. Sertéslétszám. - Május 1-én volt készlet 92169 db. Május 2-án felhajtott 2029, elszállított 676. Meradt május 1-én készletben 93,522 darab.

* Törvényeszk. - A czárelleni merénylet elkövetésével vádolt fiatal emberek ügye nem sok gondot ad az orosz bíróságoknak, mert a vádlottak közül egy sem tagadja a terhére rótt bűncselekményt Bevallották, hogy a merény let a nihilisták műve s hogy a lengyeleknek is részük van benne - Kihallgattak egy nőt is, aki szerelmi viszonyt folytatott a vádlottak egyikével Az elnök megkérdezte tőle, hogy minő viszonyban él a vádlottal? - Tanu: Istenem, hát a férjem. - Elnök: De hisz ön nincs férjvel! - Tanu: Hát az hiszi az elnök ur, hogy nem lehet valaki férjvel a pap áldása nélkül! - Az elnök ur téved. - Mint Pétervárról távirják: A vádlottak közül hat kötel általi halálra ítéltetett nyolcz pedig két évtől huzsig terjedő kényszermunkára. Az utóbbiak egy része azonban a czárnak megkegyelmezés végett ajánlott. A vádlottak védői azt igyekeztek bebizonyítani, hogy a merénylet oly gyenge s hiányos eszközökkel kísértetett meg, hogy a büntetett gyilkossági kísérletnek nem lehet minősíteni. A merénylethez szükséges pénz egy lengyel vádlottól, egy gazdag földbirtoκος fiától származott nagy részben. A vizsgálat az is kiderítette, hogy Pétervárott, Vilnában, Szibériában s valószínűleg Kievbén és Charkovba is vannak bűnrészesek. A törvényeszkí tárgyalásról a czárnak teljes gyorsírázati jelentést adtak át.

Apró cseprő.

Egy párisi ruháüzlet czege így szól: „A százezer köpönyeghez.”

Egy ur belep és előkérte a gazdát: - Önnek 100,000 köpönyege van? - Igenis, uram. - Ráér most? - Rá. - Szeretném őket felpróbálni.

Bíró (a tanuhoz, a ki fogorvos): Tanu, feledje el egy perczre foglalkozását és vallja az igazat!

Szintén tanu história. Bíró: Tanu Horváthné Amália, mi a foglalkozása?

Tanu: Tókéim után élek. Bíró: Hány éve? Tanu: (Habozva) 37. Bíró: És most, nagysám, emelje föl kezét és esküdjék, hogy csak igazat fog mondani!

- Látja, szól egy nem épen szerény írő ember egy barátjához, ön ajánlak köszönheti nevét, én - műveimnek. Ön az apja fia, én a műveimé! - Szegény árva! hangzott a válasz.

- Ugy-e nehéz dolog, kérdeztek egy ismert költőtől, szép verseket írni? - Nem, uram, nem nehéz sohasem. Nagy könnyű, vagy - lehetetlen!

Anya: Sohasem egyezhetem bele, leányom hogy a hadnagynak arczképét add. Ez velemenyem szerint igen illetlen volna: de ha mégis megteszed, mit sem szabad róla tudnom.

///. Gyermekek (megállva a cukrászbolt kirakata előtt): Ha jó fogam volna, bonbont vennék - ha pénzem volna.

Egy kaczer nő nem igen könnyen mond le a tetszés szenvedélyéről és a hitről, mit saját szépsége felől táplál. Az időben és az években csak azt látja, amit az más asszonyokon vényt és rutit; feleli, hogy az évek az arczra vannak írva. Ugyanaz a dísz, mely fiatalaságát emelte, venségének hiányait világítja meg. Az affektáció fájdalmában, betegségében se hagyja el és szines szalagcsokrok között hal meg.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasi Imre

Luczernás. Négy kat. hold jó luczernásnyári használatra kiadó. Értekezhetni Kerekes Gézával Péterfia utca 819.

Kiadó sertés-hizlalda. Az olajütő mellett levő sertés hizlaló két akol és két tengeri tartó bódé minden órán kiadó. Értekezhetni a tulajdossal. Jobbágy János. Cser-utca 2360. szám n.

Előnyös mellékkereset! 100 egész 300 forintot kereshet havonta nálunk mindenki, a törvény által megengedett sorjegyek részletfizetés melletti eladásával tőke és kockázattal (risico) nélkül. Ajánlatok intézendők: A Fővárosi váltóüzlet-társaság Adler és társához, Budapestben

Eladó tanya-föld. Első osztályu, uj-osztású 21 kat. holdnyi tanyafölpszabadkézből eladó, bármely órában. A szik-gáti cserépvető hátamögött van, ellátva két major-lakházzal, kőkut és két istállóval Értekezhetni kis-mester utca 1387. szám alatt.

KORONA SZÁLLODA megnyitása.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy a Korona szállodát átvettük és az:

MA CSÜTÖRTÖKÖN, E HÓ 5-én
a helyben állomásozó 39. ezr. zenekara közreműködésével megnyitjuk

A szálloda berendezését az új kor igényeinek és a legnagyobb izléssel igyekeztünk berendezni, selym fektettük úgy a szobák, mint az

étterem, kávéház és sörcsarnok
czélszerű berendezésre. Gondoskodtunk jó és izletes konyha és kitűnő érmel-
léki, erdélyi és külföldi borokról. Sörcsarnokunkba naponta változó

villás reggeli,
valamint kitűnő márcziusi és udvari sört (ala Pilseni) fogunk tartani.

Hivatkozunk évek hosszú során szerzett üzleti tapasztalatainkra, a midőn Nagyváradon a „Zöldfa” szállodát 10 éven keresztül mint bérlok bírtuk, a hol úgy az utazó, mint a város nagyérdemű közönsége rokonszenvét és pártfogását magunknak kivívtuk. Jelen vállalatunkban is oda törekszünk, hogy izletes konyha, kitűnő borok pontos kiszolgáltatása és azoknak mérsékelt árak számításával a nagyérdemű közönség szíves pártfogását magunknak megszerezhessük.

A midőn vállalatunkat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánljuk maradtunk kiváló tisztelettel

Kovács és Társa
bérlok.

A megnyitás kezdete esti 8 óraker.

Lakhely változás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudására hozni, miszerint Burgondia utca 42-ik szám alatti lakásomat a folyó évi május hó 1-től kezdve Nagyvárad utca 2122. számú öv. BERNÁTHNÉ Ö nagysága házába tettem át. A tavaszi idején alkalmával ajánlom magamat mindenféle építkezési és

szoba festésekre,
mázolásokra és tapetirozásokra

a legújabb fővárosi minták szerint.
Vidéki és helybeli megrendeléseket a lehető legrövidebb idő és mindenkor a legmértányosabb árszámítás mellett teljesítek.
Nagyrabecsült megbízásait tisztelettel kérve — vagyok
Debreczenben, 1887. ápril hóban.

Horváth András
szobafestő.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás.

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak valódi, ha minden dobozon a gyárjegy egy sas és MOLL A. sokszorosító cég nyomata látható.

Ezen porok gyors gyógyhatása makacs gyomor- és bélbetegségek, emésztési nehézségek, altestbajok, gyomorgörcs, dugulás, májbj., vértelülés, aranyér és a legkülönböztetebb női betegségek ellen évtizedek óta folytonosan növekedő elismerésben részesül. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak Magyarország minden nevezetesebb gyógyszer-tárában. Csak Moll-féle készítmény kérendő.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Naponta szétküldés utánvet mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Köszönőirat MOLL A. rhoz Bécsben.
Ülő foglalkozással fogva az ön Moll-féle Seidlitz-porai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra s Évának érte szívvelyes „Isten fizesse meg”-et; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.
Tisztelettel
Steinkó Ján. F. lelkész Honnetschlag-ban.

**MOLL-FELE FRANCIA
BORSZESZ ES SO**

Legjobb bedörzsölő szer
köszvény, csuz
és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.
Köszvény, csuz, mindennemű testszagát és benulásnál; bürogtatás alakjában minden sérelem és sebnél, daganatok gyuladásánál. Belsőleg vízzel vegyítve rögtön roszullét, hányás, kolika és hasmenésnél.
Egy üveg ára használati utasítással 80 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszer-tárá és ásványaru kereskedésben. Csak Moll-féle készítmény kérendő.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész rhoz Bécs.
Kitűnő Moll féle francia borszesz és sója vidékemen hihetetlenül működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.
Mély tisztelettel
Hornof, lelkész Micholup-ban

EQUITABLE

az Egyesült-Államok életbiztosító társasága New-Yorkban.
Alapított 1859-ben.

Biztosítási állomány 1886. december 31-én 1,747,000,000 márká.

Az új felvételek kitétek:

1884-ben 360,000,000	1885-ben 408,000,000	1886-ban 474,000,000 márká
-------------------------	-------------------------	-------------------------------

Az összalap emelkedett 1886. január hó 1-től 1887. január 1-jéig 272,000,000 márkáról 321,000,000 márkára.

A tiszta nyereségtöbblet 1887. január hó 1-én 68,000,000 márkát tesz ki és a múlt évhez viszonyi va 13,000,000 márkával emelkedett.

Tökebefektetések Európában 16,000,000 márkán fölül. A ötvenéves 3 év múlva kifogásolhatlanok. Minden kötvény visszavásárlási és leszállítási joga 3 év múlva. A 100,000 dollárból álló részvénytöke alapszabályszerű és csakis 7% kamatoztatik, az a 0-1 felmilió sok millióra rugó nyereség kizárólag a biztosítottak javára esik.

Aligazgatóság Magyarország részére:

Budapest, Andrássy-ut 12. sz.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK

4%-ot kamatozó nyereségekötvényei

100 frt névértékben.

1887-ben még két sorosítás: egyszer 100,000 forint és egyszer 50,000 forintot főnyeresémmel s több melléknyeresémmel.

Legközelebbi huzás folyó évi május hó 15-én.

Minden kötvény legalább 100 frttal visszafizetett minden kötvény, ha az a névértékkel már vissza is fizetett, vagy arra már nyeresémi is esett, tovább is részt vesz a további nyeresémmel huzásokban, úgy hogy egy kötvény több ízben is eshet nyeresémi. A kötvények az állampapíroknál oradek s biztosíték gyanánt elfogadhatók. Napi árfolyamon kívül az az részletfizetésre is adnak ezen kötvényeket, és pedig: 15 havi 7 frt 20 krajval összesen 108 frtért. Ily eladással a bevezetés tartama alatt a nyeresémmel a vevőt illeti, ellenben a folyó kamatok javunkra esnek s a bélyeg s postadíjak a vevő által viselendők.

Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank, Budapest,

Dorottya utca 6. (Wurm-udvar)

Karancsalja.

Baglyasalja.

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI

EGYESITETT

köszénbánya és iparvállalat részvény-társulat.

Ajánljuk

kitűnő minőségű hazai köszönterményeinket

gyári, gazdasági és házi czelokra

a legjutányosabb árak mellett.

Rendelményeket kérünk központi irodánkba

Budapest, Erzsébetter 3. szám alá inténi.

Az igazgatóság.

82. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN” gőzmalom

készítményeinek.

Saját raktárában.

Árak ausztriai értékre

Kötelezettség és engedély nélkül

készpénz fizetés mellett.

Zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	17.80
C. Szinte " közepeszerű	16.80
O. Királyliszt	17.20
1. Lángliszt	6.80
2. Moutliszt	19.20
3. Zsemlyelisztt 1-ső rendű	5.60
4. " 2-od "	15.20
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	14.80
6. Szinte " 2-od "	14.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső "	13.80
8. Szinte " 2-od "	13.20
8 ^{1/2} . Barna " 1-ső "	12.00
8 ^{3/4} . Szinte " 2-od "	9.40
9. Lángliszt	7.60
10. Veres liszt	—
11. Finom korpa zsákkal	4.00
12. Durva korpa zsákkal	4.40
Simán őrölt liszt zsákkal 75. kg.	9.40
Dara és liszt 25 kl. zacskókba 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább	

Debreczen, 1886. sep. 30

A zsákok súlytartalma, — teljsuly

tisztasulynak véve:

A. B. C. 0—9 számig 25 és 85 kilo.

10 11. 12. " " " 50 " "

Sima liszt " " " 75 " "

Friss idei töltésű, Bartfai, Bikszádi, Bilini, Borszéki, Budai, Csizi, Czigelkai, Carlsbadi, Eger Ferencz torrás, Emsi, Gieshübl, Gleichenbergi, Halli, Ivándai, Koritnyitzai, Lipiki, Luhi Erzsébet és Margit, Mohai Agnes, Marienbadi, Parádi, Püllnai, Preblai, Rohitschi, Salvator, Seltersi, Szolyvai, Szulini, Saldschitzai, Szliácsi ásványvizeket.

Kész olajba törött festékeket minden színben. Len-kenczét (firnisst) Szobapadló fenymázt.

Ermelléki ó hegyi boraimat a legtisztábban kezelve, üvegenként, ugyszintén hordószámra, 1 ltres üveg — üveg nélkül 24 kr. 1 fél literes üveg — üveg nélkül 12 kr.

Hordó számra 100 liter 18 frt, üres üvegek 10—5 krral váltatnak vissza, ajánl

Rickl József Zelmós
Debreczen.